

Sikkerhedsinstruks

for sejlads med børn og gæster

Hjarbæk Sjægtelaug

Forord

Hjarbæk Sjøgtelaug's sikkerhedsinstruks er udarbejdet i vinteren 2012/13 af en gruppe sejlere, som gennem en årrække har beskæftiget sig med sejlads med børn og gæster.

Instruksen er i det væsentligste identisk med de sikkerhedsregler, som hidtil har været gældende for den slags sejlads i sjøgtelaugets regi, men er nu udformet i overensstemmelse med den "skabelon" som Søfartsstyrelsen har autoriseret.

Processen har naturligvis givet anledning til en nøje revurdering af de hidtidige regler, der som nævnt afspejler sig i nærværende. Samtidig blev regelsættet nu mere systematisk beskrevet ligesom der også blev foretaget mindre justeringer i forbindelse med, at detaljeringsgraden i beskrivelsen nu er blevet større.

Når der nu er udarbejdet en mere formaliseret sikkerhedsinstruks, er det på baggrund af den generelle usikkerhed om sikkerhedsregler for denne type af sejlads, der opstod som følge af den ulykkelige hændelse på Præstø Fjord den 11. februar 2012.

Hvis der skulle være kommet blot lidt godt ud af den ulykke, så må det være, at den satte fornyet fokus på sikkerheden ved sejlads med børn og at opmærksomheden om sikkerheden hos alle der beskæftiger sig med børnesejlads blev skærpet.

Det er derfor efterfølgende brugt mange ressourcer på at forbedre sikkerheden, hvilket alle må hilse med tilfredshed. At forældrene til de ulykkesramte børn har følt et stort behov for en ansvarsplacering er forståeligt. At der også er brugt kræfter på at få placeret et ansvar for ulykken på Præstø Fjord er en naturlig følge af hændelsen. At få ansvaret placeret gør ikke ulykken mindre, men for nogle kan det være den afrunding på den ulykke hændelse, som kan bevirke, at kræfterne nu kan bruges mere fremadrettet.

Men måske må det beklages, at disse bestræbelser, godt hjulpet af boulevardpressen, i nogen grad har overskygget bestræbelserne på at forebygge gentagelse af lignende ulykker. Men man må så håbe, at det trods alt har medført, at de voksne, der beskæftiger sig med børnesejlads bliver endnu mere opmærksomme på det store ansvar de påtager sig og at det ikke skræmmer frivillige ledere bort fra sejladsaktiviteter med børn og unge.

Alle der beskæftiger sig med børnesejlads, skal gøre sit alleryderste for at sikre den størst mulige grad af sikkerhed omkring aktiviteten. Men man må gøre sig klart, at nok så mange sikkerhedsregler, nok så dygtige og erfarne ledere, ikke fuldstændigt kan forhindre, at ulykker kan ske.

Der er, og vil altid være, et vist element af risiko ved at færdes på vandet, men vi håber, at vi med denne instruks og ved at følge den nøje, kan gøre denne risiko meget lille. I erkendelse af, at ulykker kan ske, har Hjarbæk Sjøgtelaug tegnet en passagerulykkesforsikring, som omfatter op til 20 personer ved en enkelt hændelse.

Leif Tipsmark
Laugskoordinator.

Henrik Hvass
Oldermand i Juniorudvalget.

Sikkerhedsinstruks for sejlads med mindre fartøjer

Udarbejdet: 22. maj 2013 16:03

Hvilket fartøj gælder denne sikkerhedsinstruks for?

Limfjordssjægte/traditionelle fiskejoller i Hjarbæk Sjøgtelaugs regi.

1.

Identifikation af rederen

Hjarbæk Sjøgtelaug
Laugskordinator Leif Tipsmark
Bavnevej 3
Hjarbæk
8831 Løgstrup
Tlf. 8664 3737 · Mobiltlf. 2020 7401
E-mail: leif@tipsmark.dk

2.

Sejladsaktiviteter

Sejlads i traditionelle fiskejoller og kopier af disse.

Sejlads foregår i perioden 1.maj til udgangen af uge 42 (efterårsferien). Der sejles ikke, når vindstyrken er over 8 m/sek. Dette afgøres ved, at vindhastigheden måles over en periode på 5 min før sejladsen påbegyndes. Vindstyrken må på intet tidspunkt i måleperioden overstige 8 m/sek.

Sejlads foregår hovedsageligt på Hjarbæk Fjord. Lejlighedsvis kan området dog udvides til også at omfatte Skive Fjord og Louns Bredning, afgrænset mod nord af en linje mellem Sundsøre Lystbådehavn og Hvalpsund Lystbådehavn.

3.

Identifikation af risici

- Risiko ved kæntring ved fejlagtig håndtering af sejl og ror.
- Risiko ved grundstødning ved fejlagtig navigation.
- Risiko for overbordfald ved uhensigtsmæssig eller uforsigtig adfærd, ved materiel defekt (sprængte vant/fokkeskøder).
- Risiko for slag (især mod hovedet) af skødeblokke, specielt ved stag- eller kovendinger.
- Risiko for kæntring/bordfyldning ved pludseligt og uforudset uvejr(tordenvejr).

4.

Tiltag til at imødegå risici

- Kæntringer forebygges primært ved, at fartøjets skipper har den nødvendige erfaring med sejlads med den nævnte bådtype og formår at instruere passagererne i den sikkerhedsmæssige rigtige adfærd. (Rigtig placering i båden, ingen fastgjorte skøder, forhindre overmodig adfærd).
- Risikoen for grundstødning begrænses primært ved at skipperen har grundigt lokalkendskab til det besejlede farvand, og hvis dette ikke er tilfældet, ved at relevante søkort findes om bord.
- Risikoen for overbordfald begrænses ved at børn og gæster følger skipperens instrukser om hensigtsmæssig adfærd. At tovværk ikke ligger løst på dørken, således at det kan rulle ind under fodtøj og forårsage snubling og overbordfald. Orden i tovværk i øvrigt og eftersete skøder (evt. fornyede), så de tåler stort træk fra "hængende" gæster, formindsker risikoen yderligere.
- Risikoen for slag begrænses ved at skipper, i god tid før de pågældende manøvrer påbegyndes, prajer herom og passagerer følger givne instrukser.
- Risikoen for kæntring/bordfyldning forebygges ved nøje vurdering af vejrudsigter og ved den erfarne skippers rette manøvrering og ordregivelse.

5.

Beskrivelse af fartøjet og udrustning

- Fartøjet/fartøjerne er åbne træjoller- sjægte – smakkejoller – Ålborgjoller. Alle originale, eller nyere, bygget efter traditionel byggeteknik. Fartøjerne, såvel originale som kopier er velholdte og sødygtige samt synkefrie.
- Fornødent pumpe-og øsegrej. Mobiltelefon i vandtæt pose. Mindst én af ”den faste besætning” skal være udstyret med en god, skarp dolk. Nødhjælpkasse forefindes i følgebåden.
- Alle om bord skal være iført godkendt redningsvest.(Sjægtelaugets råder over et antal godkendte redningsveste af forskellig størrelse. Disse udlånes til de børn og gæster, der ikke selv medbringer godkendt redningsvest.

Hvert forår inden sejladssæsonen starter, bliver disse veste gennemgået og kvalitetskontrolleret.

Brugere af egne, selvoppustelige redningsveste skal være opmærksom på, at der gælder særlige godkendelsesregler for disse veste.)

Gæster og børn skal ubetinget følge instrukser afgivet af skipper.

6. **Besætningen og dens kompetencer**

- Ved sejlads med børn og gæster skal der i hvert fartøj være en erfaren skipper og en erfaren sejler. Erfaring skal primært være opnået ved sejlads med den pågældende bådtype over længere tid. Der er valgt en procedure for "mand overbord" (se vedlagte skitse). Proceduren skal være kendt og indøvet.
- Indtagelse af øl, vin eller spiritus (og stoffer) er ikke tilladt i forbindelse med sejladsaktiviteter omfattet af denne instruks.
- En voksen sejler skal have gennemført godkendt førstehjælpkursus.

7. **Operative forholdsregler, som skal følges af besætning og passagerer**

Der sejles i dagstimerne. Antallet af personer afhænger af båd- og personstørrelsen. Afgørelse træffes af den ansvarlige skipper.

8.

Forholdsregler, som sikrer, at alle kan reddes ved ulykke

Ved enhver sejladsaktivitet omfattet af denne instruks, skal der være en følgebåd med. Herfra holdes der øje med de deltagende fartøjer og ydes hjælp i påkommende tilfælde. Ledsagebåden er udstyret med:

- Erfaren skipper (oplært i betjening af følgebåden).
- Pålidelig motor.
- Redningsstige og bjærgemærs (redningskrans).
- Nødhjælpskasse.

Passagerer instrueres om ikke under nogen omstændigheder at forlade et kæntret fartøj og forsøge at svømme i land. Man skal blive ved – holde fast i – det kæntrede fartøj, som flyder, og afvente hjælp fra følgebåden.

9.

Forholdsregler, som sikrer, at der altid kan tilkaldes assistance ved ulykker

- Følgebåd prajes eller tilkaldes med mobiltelefon opbevaret i vandtæt emballage.
- **Der alarmeres altid først til: 112 - Alarmcentralen.** Dette for at få operationen startet op på den rigtige måde og alarmeret de rigtige komponenter og til den eksakte "adresse". Herefter kan Viborg Brandvæsen kontaktes direkte og her rekvirere deres båd i den givne situation.
- Skipperen på ledsagebåden medbringer en liste med telefonnr. på Brand-Ambulanceberedskab-Politi, samt SOK., så der kan tilkaldes ekstern hjælp, hvis det vurderes at være nødvendigt.

Det anbefales at mobiltelefoner med GPS installeres med **Danmarks officielle 112 app**. Med Danmarks officielle 112 app kan du starte et opkald til alarmcentralen og samtidig sende mobilens GPS-koordinater afsted. På den måde kan du få hjælp hurtigere.

Se mere på: www.112app.dk

Ved sejladsaktivitet, hvor flere fartøjer deltager, er disse pålagt så vidt muligt at holde sig samlet, hvorfor hjælp også kan ydes fra andre deltagende fartøjer. (Den pågældende turs rute er på forhånd aftalt og kendt af alle skippere).

Det bemærkes, at der på havnen i Hjarbæk er opstillet en hjertestarter.

10.

Forholdsregler, som sikrer, at oplysning om antallet af personer om bord er kendt og opbevares i land og er let tilgængelig i tilfælde af en redningsaktion

Inden en sejlads påbegyndes udfyldes et skema som indeholder: (se bilag)

- Ansvarlig for aktiviteten.
- Hvilken gruppe der sejles med.
- Ansvarlig for deltagerne- eksempelvis en lærer.
- Dato og klokkeslet for sejladsens begyndelse og forventede afslutning.
- Hvorhen sejladsen går.
- Oplisting af deltagende fartøjer.
- Vindstyrke og retning ved aktivitetens start.
- Hvilken ledsagebåd der benyttes – telefonnr.
- Navn på ledsagebådens skipper og evt. øvrige besætning.
- Telefonnr. på 112 AC samt Viborg Brandvæsen.

Desuden udfyldes for hvert deltagende fartøj et skema indeholdende: (se bilag 2)

- Fartøjets navn
- Navne på den erfarne skipper og den erfarne sejler + telefonnumre.
- Navne på samtlige passagerer.

Skemaerne indsættes som de første sider i et ringbind, som befinder sig tilgængeligt i Sjøgtelaugets skur på Hjarbæk Havn.

11.

Forholdsregler, som sikrer, at der altid afgives sikkerhedsinstruktion til nye ombordværende personer inden sejladsens start

- Lederen af sjægtelaugets udvalg for sejlads med børn og gæster sikrer, at alle besætninger, herunder ledsagebådens besætning jfr. punkt 6, stk. 1 er bekendt med nærværende sikkerhedsinstruks inden sæsonen starter.

Dette sker ved, at besætningsmedlemmerne får udleveret et eksemplar af instruksen og modtager en mundtlig gennemgang af denne. Såfremt der i løbet af en sæson kommer nye besætningsmedlemmer til af denne kategori, modtager disse indføring i instruksen.

- Den ansvarlige for den konkrete aktivitet sikrer, at børn/gæster før sejladsens begyndelse er instrueret i de relevante regler for deltagelse i aktiviteten.
- Et eksemplar af sikkerhedsinstruksen er indsat i det førnævnte ringbind, jfr. pkt. 10.
- Desuden beror et eksemplar af instruksen hos det lokale ambulanceberedskab, Viborg Brandvæsen, Politi, SOK, Viborg kommunes naturvejleder samt enkelte skoler og grupper, som tilbagevendende benytter sig af tilbuddet om sejlads.

12.

Forholdsregler, som beskriver, hvordan der følges op på utilsigtede hændelser eller ulykker

Enhver hændelse, der har karakter af uheld, evalueres af Laugets juniorudvalg. Såfremt hændelsen tilsiger ændringer i nærværende regelsæt, tilføjes straks de nødvendige tilføjelser/ændringer, som har øjeblikkelig ikrafttrædelse.

Egentlige ulykker evalueres i samarbejde med involverede myndigheder. Enhver evaluering og iværksættelse af ændrede regler eller andre tiltag har først og fremmest til formål at hindre gentagelse af lignende situationer. Kun hvor der er tale om åbenbare svigt vil evalueringen forsøge at placere et ansvar og konsekvenser.

Dispensation:

Den ansvarlige for en konkret sejladsaktivitet kan, når det skønnes sikkerhedsmæssigt forsvarligt, dispensere fra enkelte elementer i disse instrukser. Det skal i givet fald ske efter aftale med- og i enighed med den ansvarlige besætning på det enkelte fartøj.

Afslutning:

Denne sikkerhedsinstruks er udarbejdet af en gruppe erfarne sejlere i Hjarbæk Sjøgtelaug. Gruppen består hovedsageligt af de samme sejlere, som er involveret i børne- og gæstesejlds.

Instrukserne er godkendt på Hjarbæk Sjøgtelaugs Forårsmøde (generalforsamling) d. 9. marts 2013.

Instruksen træder i kraft fra starten af sejladsæsonen 2013.

Leif Tipsmark
Laugskoordinator.

Henrik Hvass
Oldermand i Juniorudvalget.

Bent Møller Nielsen
Medlem af Juniorudvalget

Kurt Oddershede
Ordstyrer.

Mand over bord

Ved mand-over-bord-situationer følges en procedure som er beskrevet nedenfor og som også er vist på vedlagte skitse.

Manøvren er indøvet af de besætninger, der deltager i sejladsaktiviteter for børn og gæster.

1.

Hvis en person falder over bord præges "MAND OVER BORD" – så højt, at det kan høres i omkringliggende fartøjer.

2.

Et besætningsmedlem, udpeget af skipperen, holder hele tiden skarpt udkig efter personen i vandet. Dette besætningsmedlem bør ikke foretage sig andet, end at holde øje med den overbordfaldne og det sted på vandet, hvor han/hun ligger.

3.

Alle ombord skærper opmærksomheden på skipperens ordrer og udførelse af de beordrede manøvrer.

4.

Ledsagebåden kaldes til hjælp, såfremt man herfra ikke allerede er opmærksom på situationen.

5.

Rorsmanden falder af fra den sejlede kurs til plat læns.

6.

Rorsmanden bommer (kovender)

7.

Der luffes op for at sejle tilbage mod den overbordfaldne.

8.

Der styres en kurs lidt i læ af den overbordfaldne, indtil denne er passeret.

9.

Når fartøjet befinder sig i passende afstand til luv for den overbordfaldne stagvendes.

10.

Efter stagvendingen faldes ned mod den overbordfaldne med bakket fok og udslækket storsejl. (Farten kan reguleres med storsejlet)

11.

Når fartøjet befinder sig ved den overbordfaldne og der er tag i ham/hende hales vedkommende om bord i fartøjets læside.

12.

Såfremt manøvren mislykkes, påbegyndes en ny manøvre som her beskrevet.

(Det vil være hensigtsmæssigt, om der i alle sjægte medbringes en kasteline, som kan være nyttig i mand-over-bord-situationer).

